

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21.09.1999, sp. zn. 8 Tz 129/99, ECLI:CZ:NS:1999:8.TZ.129.1999.1

Číslo: 34/2000

Právní věta: Bylo-li státním zástupcem podáno odvolání ohledně více osob, o nichž bylo rozhodnuto tímž rozsudkem, musí odvolací soud rozhodnout tak, aby bylo zřejmé, že je rozhodnuto výrokem o odvolání ohledně každé z těchto osob. Takové odvolání je třeba chápat jako odvolání skládající se z tolika samostatných částí, kolika osob se týká, takže o takovém odvolání není rozhodnuto jako o celku a účinky rozhodnutí odvolacího soudu ve vztahu k jednotlivým osobám nelze dovozovat z toho, jak bylo rozhodnuto o odvolání ohledně některých z nich. To mimo jiné znamená, že v případě, kdy odvolací soud shledá důvodným takové odvolání jen u některé z osob, odvolání ohledně dalších podle § 256 tr. ř zamítne.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 21.09.1999

Spisová značka: 8 Tz 129/99

Číslo rozhodnutí: 34

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Odvolání

Předpisy: 141/1961 Sb. § 254 odst. 1 a 2
§ 256

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud České republiky ke stížnosti pro porušení zákona vyslovil, že byl rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 1. 1999 sp. zn. 4 To 62/98 porušen zákon, a tento rozsudek doplnil výrokem, jímž se odvolání krajského státního zástupce v Ostravě podané ohledně obviněných B. W., S. T., M. G., J. N., O. H. a R. P. jako nedůvodné zamítá.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 2. 1998 sp. zn. 33 T 17/97 byli uznáni vinnými obvinění B. W., R. Š. a P. B. trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné dávky podle § 148 odst. 1, 3 tr. zák., ve znění před novelou provedenou zákonem č. 253/1997 Sb., a obviněný S. T. pomocí k trestnému činu zkrácení daně, poplatku a podobné dávky podle § 10 odst. 1 písm. c) a § 148 odst. 1, 3 tr. zák., ve znění před novelou provedenou zákonem č. 253/1997 Sb. Odsouzeni byli podle § 148 odst. 3 tr. zák., ve znění před novelou provedenou zákonem č. 253/1997 Sb., k trestům odnětí svobody obviněný B. W. na deset let, obviněný R. Š. na osm let, obviněný P. B. na osm let a

obviněný S. T. na pět let. Pro výkon trestů odnětí svobody byli zařazeni do věznice s ostrahou, a to obvinění B. W., R. Š. a P. B. podle § 39a odst. 3 tr. zák. a obviněný S. T. podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. Obviněným B. W., R. Š. a P. B. byly podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. uloženy dále tresty zákazu činnosti na pět let.

V další části rozsudku Krajského soudu v Ostravě byli obvinění M. G., J. N., O. H. a R. P. podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěni obžaloby pro pomoc k trestnému činu zkrácení daně, poplatku a podobné dávky podle § 10 odst. 1 písm. c) a § 148 odst. 1, 3 tr. zák., ve znění před novelou provedenou zákonem č. 253/1997 Sb.

Proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě podali v zákonné lhůtě odvolání krajský státní zástupce v Ostravě a obvinění B. W., S. T., R. Š. a P. B. Státní zástupce podal odvolání ohledně obviněných B. W., S. T., R. Š., P. B., M. G., J. N., O. H. a R. P., a to v jejich neprospěch.

Věc byla s těmito odvoláními předložena Vrchnímu soudu v Olomouci, který rozhodl rozsudkem ze dne 27. 1. 1999 sp. zn. 4 To 62/98. Tímto rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci bylo rozhodnuto tak, že

- podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. byl z podnětu odvolání obviněného R. Š. a státního zástupce rozsudek částečně zrušen, a to ve výroku o trestu uloženém obviněnému R. Š.,
- podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. byl z podnětu odvolání státního zástupce rozsudek částečně zrušen, a to ve výroku o trestu uloženém obviněnému P. B.,
- podle § 259 odst. 3 tr. ř. bylo nově rozhodnuto tak, že podle § 148 odst. 3 tr. zák., ve znění před novelou provedenou zákonem č. 253/1997 Sb., byly uloženy tresty odnětí svobody obviněnému R. Š. na sedm let a obviněnému P. B. na osm let s tím, že pro jejich výkon byli zařazeni do věznice s ostrahou, obviněný R. Š. podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. a obviněný P. B. podle § 39a odst. 3 tr. zák. Obviněnému P. B. byl podle § 55 odst. 1 písm. c) tr. zák. uložen dále trest propadnutí věci,
- podle § 256 tr. ř. byla zamítnuta odvolání obviněných B. W., P. B. a S. T.

Ministr spravedlnosti podal dne 27. 7. 1999 ve prospěch i v neprospěch obviněných B. W., S. T., M. G., J. N., O. H. a R. P. stížnost pro porušení zákona proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci. Namítl, že Vrchní soud v Olomouci nerozhodl o odvolání, které podal státní zástupce v neprospěch obviněných B. W., S. T., M. G., J. N., O. H. a R. P. Navrhl, aby Nejvyšší soud vyslovil, že napadeným rozsudkem byl ve prospěch i v neprospěch těchto obviněných porušen zákon v ustanoveních § 252 a § 254 odst. 1, 2 tr. ř., a aby dále postupoval podle § 270 odst. 2 tr. ř., tj. aby přikázal rozhodnout o chybějícím výroku.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 1, 2 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozsudku, pokud jde o obviněné B. W., S. T., M. G., J. N., O. H. a R. P., jakož i řízení, jež této části rozsudku předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Podstatou porušení zákona je to, že Vrchní soud v Olomouci ve výroku svého rozsudku nevyjádřil skutečnost, že po přezkoumání rozsudku Krajského soudu v Ostravě, ke kterému došlo v rozsahu ustanovení § 254 odst. 1 tr. ř. ohledně obviněných B. W., S. T., M. G., J. N., O. H. a R. P. z podnětu odvolání státního zástupce, dospěl k závěru o nedůvodnosti odvolání státního zástupce podaného ohledně těchto obviněných. Vrchní soud v Olomouci na jedné straně přezkoumal rozsudek Krajského soudu v Ostravě a předcházející řízení ohledně těchto obviněných a ponechal rozsudek Krajského soudu v Ostravě v tomto směru beze změny, avšak na druhé straně opomněl svůj závěr, že odvolání státního zástupce podané ohledně těchto obviněných je nedůvodné, vyjádřit ve výroku svého

rozsudku zamítnutím odvolání státního zástupce podaného ohledně těchto obviněných podle § 256 tr. ř.

Vrchní soud v Olomouci přezkoumával rozsudek Krajského soudu v Ostravě jednak z podnětu odvolání státního zástupce podaného ohledně obviněných B. W., R. Š., P. B., S. T., M. G., J. N., O. H. a R. P., jednak z podnětu odvolání obviněných B. W., R. Š., P. B. a S. T.

Z podnětu odvolání státního zástupce podaného ohledně obviněných R. Š. a P. B. a z podnětu odvolání obviněných R. Š. a P. B. Vrchní soud v Olomouci změnil rozsudek Krajského soudu v Ostravě ve výroku o trestu, který byl uložen obviněnému R. Š., a ve výroku o trestu, který byl uložen obviněnému P. B. Odvolání obviněných B. W., P. B. a S. T. Vrchní soud v Olomouci jako nedůvodná zamítl. Za těchto okolností zbývalo ještě pojmout do výroku rozsudku Vrchního soudu v Olomouci výslovně rozhodnutí, že podle § 256 tr. ř. se jako nedůvodné zamítá odvolání státního zástupce podané ohledně obviněných B. W., S. T., M. G., J. N., O. H. a R. P.

K tomu je třeba dodat, že pokud Vrchní soud v Olomouci změnil rozsudek Krajského soudu v Ostravě v části týkající se obviněných R. Š. a P. B., učinil tak jednak z podnětu odvolání těchto obviněných a jednak z podnětu odvolání státního zástupce, avšak nikoli z podnětu odvolání státního zástupce jako celku, nýbrž z podnětu odvolání státního zástupce podaného jen ohledně obviněných R. Š. a P. B. Ve skutečnosti tak nebylo výrokem Vrchního soudu v Olomouci rozhodnuto o odvolání státního zástupce podaném ohledně ostatních obviněných.

Okolnost, že Vrchní soud v Olomouci z podnětu odvolání státního zástupce, které bylo podáno ohledně osmi obviněných, změnil rozsudek Krajského soudu v Ostravě v části týkající se dvou obviněných, neměla žádný vliv na to, že nedůvodné odvolání státního zástupce podané ohledně ostatních šesti obviněných mělo být výslovným výrokem zamítnuto.

Pokud Vrchní soud v Olomouci takto nepostupoval a ponechal rozsudek Krajského soudu v Ostravě ohledně uvedených šesti obviněných nedotčený bez výslovného rozhodnutí naznačeným výrokem podle § 256 tr. ř., svědčí to o tom, že si náležitě neujasnil dosah ustanovení § 254 odst. 2 tr. ř. Podle tohoto ustanovení, byla-li odvoláním napadena část rozsudku týkající se jen některé z více osob, o nichž bylo rozhodnuto tímž rozsudkem, přezkoumá odvolací soud podle § 254 odst. 1 tr. ř. jen tu část rozsudku a předcházejícího řízení, která se týká této osoby. Z citovaného ustanovení je zřejmé, že pokud odvolací soud přezkoumává rozsudek, jímž bylo rozhodnuto ohledně několika obviněných, je jeho přezkumná pravomoc vždy vázána na to, kterého z obviněných se odvolání týká, přičemž všechna odvolání podaná ohledně téhož obviněného tvoří relativně uzavřený základ přezkumné pravomoci odvolacího soudu jen ve věci tohoto obviněného. To mimo jiné znamená, že odvolání podaná ohledně jednoho obviněného nemohou zakládat přezkumnou pravomoc odvolacího soudu ve vztahu k jinému obviněnému, ohledně něhož bylo rozhodnuto tímž rozsudkem. Logickým důsledkem tohoto pojetí přezkumné pravomoci odvolacího soudu je to, že rozhodne-li odvolací soud o odvolání jednoho obviněného, nemá to samo o sobě žádný význam a žádné důsledky ohledně jiného obviněného. Bylo-li ohledně dalšího obviněného rovněž podáno odvolání, musí o tomto odvolání rozhodnout odvolací soud výslovným výrokem. Účinky rozhodnutí odvolacího soudu ve vztahu k tomuto dalšímu obviněnému nelze dovozovat z toho, jak bylo rozhodnuto o odvolání, které bylo podáno ohledně prvního obviněného.

Jestliže se tyto zásady aplikují na odvolání státního zástupce podané ohledně několika obviněných, ohledně nichž bylo rozhodnuto jedním rozsudkem soudu prvního stupně, znamená to, že rozhodnutí odvolacího soudu musí obsahovat výslovný výrok ve vztahu ke každému z těchto obviněných. Případná okolnost, že státní zástupce učinil odvolání ohledně více obviněných jediným podáním, nemá v tomto ohledu žádný význam. S výhradou, že jde o určitou míru obraznosti, lze konstatovat, že v naznačeném případě musí odvolací soud mít na zřeteli, že státní zástupce podal tolik odvolání,

kolik je obviněných, jichž se jeho odvolání týká. Dojde-li pak odvolací soud ve vztahu k různým obviněným k různým závěrům o důvodnosti odvolání státního zástupce, musí to vyjádřit diferencovaným výrokem učiněným výslovně o každém z obviněných, ohledně nichž státní zástupce podal odvolání. To např. znamená, že z podnětu odvolání státního zástupce podaného ohledně jednoho obviněného zruší rozsudek soudu prvního stupně (§ 258 odst. 1 tr. ř.) a vrátí věc tohoto obviněného soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí (§ 259 odst. 1 tr. ř.), nebo sám ve věci tohoto obviněného znovu rozhodne (§ 259 odst. 3 tr. ř.) a odvolání státního zástupce podané ohledně jiného obviněného zamítne jako nedůvodné (§ 256 tr. ř.).

Z hlediska zásad, které podle § 254 odst. 2 tr. ř. vymezují přezkumnou pravomoc odvolacího soudu, je nepřipustný stav, kdy odvolací soud projedná odvolání státního zástupce podané ohledně více obviněných a kdy ve výroku svého rozsudku či usnesení rozhodne výslovně jen ve vztahu k některému či některým obviněným, zatímco rozsudek ponechá ve vztahu k ostatním obviněným beze změny, aniž odvolání podané ohledně těchto obviněných zamítne. Takový stav nastal v posuzované věci v důsledku napadeného rozsudku Vrchního soudu v Olomouci.

Ve stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti nenamítal nic proti zjištěnému skutkovému stavu, proti právnímu posouzení věci ani proti uloženým trestům. Nejvyšší soud přesto považuje za nutné konstatovat, že Vrchní soud v Olomouci – až na to, že do svého rozsudku nepojal výslovný výrok, jímž by vyjádřil své rozhodnutí o odvolání státního zástupce podaném ohledně obviněných B. W., S. T., M. G., J. N., O. H. a R. P. – přezkoumal rozsudek Krajského soudu v Ostravě se závěry, s nimiž lze souhlasit.

Výrok o vině obviněných B. W. a S. T. Vrchní soud v Olomouci důvodně považoval za správný, neboť byl založen na úplných a správných skutkových zjištěních, která odpovídala provedeným důkazům a jejich logickému hodnocení, a na takovém právním posouzení skutkového stavu, které bylo v souladu se zákonem. Se závěry Vrchního soudu v Olomouci je možno souhlasit i v tom, že za správný považoval též výrok o trestu, který byl uložen obviněnému B. W. a obviněnému S. T., protože tyto tresty jsou přiměřené stupni nebezpečnosti spáchaných trestných činů, odpovídají možnostem nápravy obviněných, jsou v souladu s jejich osobními poměry, takže korespondují se zákonnými hledisky stanovenými v § 31 odst. 1 tr. zák., přičemž v případě obviněného S. T., jehož jednání bylo kvalifikováno jako pomoc k trestnému činu, bylo ve shodě s ustanovením § 31 odst. 2 písm. b) tr. zák. přihlédnuto také k významu a povaze jeho účasti na trestném činu. Uložené tresty vyhovují rovněž účelu trestu, jak je vymezen v § 23 odst. 1 tr. zák. To platí jak ve vztahu k trestům odnětí svobody včetně rozhodnutí o způsobu jejich výkonu, pokud jde o obviněné B. W. a S. T., tak ve vztahu k trestu zákazu činnosti, který byl uložen obviněnému B. W.

Obviněný B. W. ve vyjádření ke stížnosti pro porušení zákona uplatnil námitky proti výroku o vině a trestu. Tyto námitky byly v podstatě jen opakováním obhajoby, se kterou se oba soudy v původním řízení vypořádaly způsobem, se kterým je možno souhlasit.

Výrok, jímž byli obvinění M. G., J. N., O. H. a R. P. zproštěni obžaloby, Vrchní soud v Olomouci považoval za správný rovněž důvodně, protože i tento výrok má podklad v úplném provedeném dokazování, v odpovídajících skutkových zjištěních a v plně podložené právní úvaze, že zjištěný skutkový stav nevykazuje zákonné znaky žádného trestného činu, resp. účastenství na trestném činu.

Vrchní soud v Olomouci se zabýval také řízením, které rozsudku Krajského soudu v Ostravě předcházelo, a v souladu se stavem věci učinil závěr, že v tomto řízení nedošlo k žádným podstatným vadám.

Za této situace Vrchní soud v Olomouci postupoval správně, pokud zamítl odvolání obviněných B. W. a S. T. jako nedůvodná podle § 256 tr. ř. a pokud rozsudek Krajského soudu v Ostravě ponechal beze

změny i vzhledem k odvolání státního zástupce podaného ohledně obviněných B. W., S. T., M. G., J. N., O. H. a R. P. Z důvodů, které byly vyloženy v předchozích částech tohoto rozsudku Nejvyššího soudu, však měl Vrchní soud v Olomouci odvolání státního zástupce podané ohledně těchto šesti obviněných zamítnout jako nedůvodné výrokem podle § 256 tr. ř. Tím, že Vrchní soud v Olomouci tento výrok do svého rozsudku nepojal, porušil zákon v ustanovení § 256 tr. ř. v neprospěch obviněných.

Nejvyšší soud proto podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil toto porušení zákona a podle § 271 odst. 1 tr. ř. sám rozhodl tak, že chybějící výrok doplnil.

Význam výroku, jímž Nejvyšší soud doplnil napadený rozsudek Vrchního soudu v Olomouci a jímž zamítl odvolání státního zástupce podané ohledně obviněných B. W., S. T., M. G., J. N., O. H. a R. P., nespočívá v tom, že by jím byla konstituována právní moc rozsudku Krajského soudu v Ostravě v části týkající se těchto obviněných. I ohledně těchto obviněných rozsudek Krajského soudu v Ostravě nabyl právní moci dnem vyhlášení napadeného rozsudku Vrchního soudu v Olomouci, protože Vrchní soud v Olomouci i toto odvolání ve skutečnosti projednal, neshledal důvodu k tomu, aby z jeho podnětu rozsudek Krajského soudu v Ostravě jakkoli změnil, a ponechal proto tento rozsudek nedotčený. Pokud za těchto okolností v napadeném rozsudku chybí výrok, jímž se odvolání státního zástupce podané ohledně uvedených šesti obviněných zamítá, představuje to v podstatě jen formální neúplnost napadeného rozsudku, která je odstranitelná doplněním chybějícího výroku. I když tedy Nejvyšší soud odvolání státního zástupce podané ohledně uvedených šesti obviněných zamítl, nemá toto jeho rozhodnutí ten účinek, že by teprve tímto výrokem nabýval právní moci rozsudek Krajského soudu v Ostravě v části týkající se těchto obviněných.